

SJÖFARTSVERKETS MEDDELANDEN

Serie A

Utkom från trycket den 29 juli 1970

Nr 15 1970

Nr 15

SFH
1.2.2.3

Sjöfartsverkets kungörelse om dricksvatten på fartyg;

given i Stockholm den 18 juni 1970.

Sjöfartsverket har, med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse (1965:908) med tillämpningsföreskrifter till lagen (1965:719) om säkerheten på fartyg, funnit gott förordna som följer

Allmänna bestämmelser

1 §

Denna kungörelse äger tillämpning på svenskt fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton, dock ej lustfartyg.

2 §

I denna kungörelse förstås med

dricksvatten: vatten som användes till dryck, matlagning eller annan beredning av livsmedel eller till rengöring av kärl eller redskap, som begagnas vid beredning av eller förvaring av livsmedel eller rengöring av beredningslokaler för livsmedel samt för personlig hygien,

tekniskt vatten: vatten, för annat ändamål än dricksvatten, såsom kylvatten för motor, spolvatten för klosett, matarvatten eller liknande vatten.

evaporerat vatten: vatten, som erhålles ur vattengenerator (evaporator) genom sänkning av salthalten hos havsvatten.

3 §

Vatten som användes till dricksvatten får ej vara av sådan beskaffenhet eller ombordtagas under sådana förhållanden att det kan antagas bliva skadligt att förtära eller eljest otjänligt för sitt ändamål. Evaporerat vatten skall ha ett pH-värde mellan 6,5 och 8,5.

Tankar och rörledningar

4 §

Dricksvattentank får ej omedelbart gränsa till uppsamlingstank för avloppsvatten eller till tank för ämne, som kan inverka menligt på vattnets beskaffenhet t. ex. oljeprodukter. Ej heller bör dricksvattentank gränsa till annan tank såsom barlasttank. Gränisar dricksvattentank omedelbart till vattenbarlasttank skall fogarna vara svetsade från båda sidor så att fullgod tätsvets erhålles.

Denna kungörelse ingår i sjöfartsverkets samling av bestämmelser om säkerheten på fartyg (säkerhetsreglemente).

Tank för dricksvatten får ej ha botten eller sida som utgöres av nitad bordläggning.

5 §

Dricksvattentank skall lätt kunna rengöras. Horisontalt beläget manhål skall ha en karm av minst 50 millimeters höjd. Över lutande eller vertikalt placerat manhål utan karm skall finnas horisontal skyddsplåt av minst 50 millimeters bredd.

6 §

Dricksvattentank skall kunna länsas helt genom bottenventil i tankens lägsta punkt eller genom sugledning. Sugledning bör utgå från försänkning i tankens botten.

7 §

Genom eller från dricksvattentank får ej ledas rör, som tillhör annat system. Ej heller får rör ingående i dricksvattensystemet ledas genom tank som tillhör annat system. Vad nu sagts gäller dock ej om rör är inneslutet i rörtunnel eller likvärdig anordning.

8 §

Dricksvattentank skall ha minst två luftrör belägna med största möjliga inbördes avstånd.

Luftrör skall i övre öppningen ha nät av rostfritt stål eller likvärdigt material till skydd mot insekter och vara så beskaffat att överbrytande sjö ej kan tränga ned i tanken.

9 §

Fyllnadsrör till dricksvattentank får ej stå i förbindelse med tank för annat ändamål. Det skall ha blå färgmarkering och vara varaktigt märkt med texten: "Dricksvatten / Drinking-water."

10 §

Öppning i pejl- och fyllnadsrör till dricksvattentank skall ha en minsta höjd över däck eller tanktopp av 300 millimeter. På fiskefartyg får den angivna höjden underskridas om det med hänsyn till arbetet ombord är skäligt.

11 §

Pejlrör och fyllnadsrör till dricksvattentank skall vara försett med skruvlock, som skall kunna låsas. Locket skall vara fastgjort till röret med kedja som hindrar locket att komma i beröring med däck eller tanktopp.

12 §

Pejlrör får ha gemensamt utförande med fyllnadsrör eller luftrör.

Dricksvattensystem

13 §

Fartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton skall ha anordning som möjliggör att dricksvattentank kan pejlas utan att vattnet kommer i beröring med händer, redskap eller annat föremål utanför systemet. Sådan anordning bör om möjligt finnas även på annat fartyg.

14 §

Intag för havsvatten som skall evaporera till dricksvatten, skall vara så anordnat, att avloppsvatten från fartyget ej kan inkomma i evaporatorn.

15 §

Dricksvattensystem skall vara avskilt från annat system. På fartyg som är utrustat med dricksvattensystem ur vilket såväl tek-

niskt vatten som dricksvatten kan tagas skall ha vidtagits anordningar, som hindrar tekniskt vatten och dricksvatten att blandas.

16 §

Evaporerat vatten bör för att erhålla föreskrivet pH-värde passera genom filter som godkänts av sjöfartsverket.

Möjlighet för mätning av pH-värdet och salthalten hos dricksvatten som framställts genom evaporering av havsvatten skall lämnas ombord. Mätning av pH-värdet med indikatorpapper är tillfyllest.

17 §

Del av dricksvattensystem, som genomströmmas av starkt aggressivt vatten, såsom vatten i rörsystemet mellan evaporator och filter och klorerat vatten, skall vara av korrosionsbeständigt material eller skyddsbehandlad. Galvaniserat järnrör får dock ej användas i sådan del av systemet.

18 §

Tappkran för annat vatten än dricksvatten får ej förekomma i kök, penteri eller rum som begagnas vid beredning eller förvaring av livsmedel eller rum för personlig hygien. Sådan tappkran får dock finnas i lastutrymme på fiskefartyg. Tappkran för annat vatten än dricksvatten skall vara märkt: "Havsvatten/Sea water".

Reningsanläggning

19 §

Framställes dricksvatten på fartyg genom evaporering av havsvatten med vattengenerator som har en arbetstemperatur mindre än 100° C eller tages dricksvatten ombord i hamn där vattnet efter ombordtagningen ej är av tillfredsställande beskaffenhet skall anläggning för rening av dricksvattnet finnas ombord.

Användes vattengenerator av annan typ än i första stycket avses fastställas fordringarna på reningsanläggning i varje särskilt fall av sjöfartsverket.

20 §

Rening av dricksvatten skall ske med klorering av vattnet till fritt kloröverskott eller annan metod som godkänts av sjöfartsverket.

21 §

Klorering av vatten bör ske genom tillsättande av natrium- eller kalciumhypoklorit med doseringspump eller genom elektrolys av natriumklorid i vattenlösning. Klorering med klorgas är förbjuden.

Kloreringsmedel skall tillsättas i sådan mängd att fritt kloröverskott av minst 0,5 milligram per liter vatten (0,5 ppm) erhålles. Kontakttiden mellan kloreringsmedel och vatten skall vara så avpassad, att produkten av mängden fri klor i milligram per liter vatten och kontakttiden i minuter ej understiger sex.

Kontakttiden skall anses utgöra vattnets kortast möjliga uppehållstid mellan tillsatspunkten för kloreringsmedel och inloppet till dekloreringsfiltret.

Anordning för kontroll av kloröverskott skall finnas ombord. Metod med ortotolidinreagens är tillfyllest.

22 §

Kloreringsmedel skall tillsättas i särskild kontaktbehållare. Tillsättes kloreringsmedel vid fyllning av dricksvattentank får tanken användas som kontaktbehållare, om den föreskriva kontakttiden kan uppnås.

Tillsättes kloreringsmedel efter förrådstank bör kontaktbehållaren lämpligen inkopplas före hydrofortanken och ha en volym anpassad efter hydroforpumpens kapacitet.

23 §

Vatten som klorerats ombord skall före användning dekloreras i filter med aktivt kol. Filter bör om möjligt ha anslutning för rengöring med ånga (regenerering). Efter deklorering får kloröverskottet ej överstiga 0,2 milligram per liter vatten (0,2 ppm).

Dricksvattensystemet skall vara konstruerat så att efterinfektion av renat dricksvatten förebygges. I systemet skall ingå anordning för mekanisk filtrering av ombordtaget dricksvatten.

24 §

Fartyg skall vara försett med erforderliga slangar för dricksvattenhantering samt förvaringsskåp för slangar och pejlsticka med lina. Förvaringsskåp skall vara anordnat så att slang och lina kan förvaras upphängda samt vara väl ventilerade och från hygienisk synpunkt i övrigt lämpligt utförda och placerade. Skåp skall vara utmärkt med skylt: "Dricksvattenutrustning/Drinking-water equipment".

25 §

Anslag med skötsel- och säkerhetsföreskrifter skall finnas på lämpliga platser för varje enhet i dricksvattensystemet. Anslag skall på fartyg i internationell resa vara avfattat på svenska och engelska språken.

Dricksvattenhanteringen

26 §

Dricksvatten bör ej för längre tid och särskilt i tropiska farvatten förvaras i tank.

Dricksvatten skall till förekommande av tillväxt av alger och bakterier undergå fortlöpande rening.

27 §

Dricksvattensystem skall underhållas väl och på sådat sätt att efterinfektion av dricksvattnet undvikas. Den skall vid behov rengöras eller ytbehandlas.

Tank och rörledningar tillhörande dricksvattensystemet som rengjorts eller ytbehandlats, reparerats eller eljest varit föremål för ingrepp skall desinfekteras. Desinfektion skall även ske i annat fall om vattnet infekterats.

Desinfektion av dricksvattensystem skall ske med kloramin eller natriumhypoklorit enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens meddelande nr VA 7 1962.

28 §

Intagning av havsvatten för dricksvattenframställning får ej ske på plats där havsvattnet kan antagas vara otjänligt för ändamålet.

29 §

Dricksvattentank får ej användas för annat ändamål.

30 §

Slang och rörledning för hanteringen av dricksvatten får användas endast för avsett ändamål. Dricksvatten får ej ledas genom annan slang eller rörledning än sådan som är avsedd för ändamålet. Vid fyllning skall största försiktighet iakttas till förhindrande av att slang eller koppling kommer i beröring med förorenat vatten eller annan orenlighet. Slang skall genomspolas innan den anslutes till fyllnadsrör.

31 §

Efter användningen skall dricksvattenslang tömmas väl och på sådant sätt att den ej förorenas. Slangen skall förvaras i det för ändamålet avsedda skåpet.

Pejlsticka och lina skall före varje användning desinfekteras med femprocentig kloraminlösning. Pejlsticka och lina skall förvaras i det för ändamålet avsedda skåpet.

Förvaringsskåp för slang, pejlsticka och lina får ej användas för annat än avsett ändamål.

32 §

I skepps- eller maskindagbok eller särskild liggare skall antecknas när och på vilken plats dricksvatten tagits ombord och det sätt på vilket det skett. Vidare skall mängd, beskaffenhet och i förekommande fall vidtagna reningsåtgärder antecknas. Anteckning skall även ske då annan åtgärd berörande dricksvattenförsörjningen, såsom rengöring av tankar och rörsystem vidtagits.

Tillsyn

33 §

Vatten på fartyg skall underkastas fysikalisk-kemisk och bakteriologisk undersökning.

Undersökning av vattnet skall ske i samband med att fartyg undergår sjövärdighetsbesiktning och mellanbesiktning. Skall fartyget ej undergå sjövärdighetsbesiktning eller mellanbesiktning skall undersökning ske vid inspektion och bör undersökningen då ske vartannat år.

Provtagning skall även ske efter ingrepp i vattenförsörjningssystemet, så som reparation eller rengöring.

Undersökningen skall då rening av vatten förekommer avse vattnet såväl före som efter reningen. På systemet skall finnas lämpliga provtagningsställen före rening utmärkta med text eller symbol.

34 §

Tillsyn av fartyg i de hänseenden, som behandlas i denna kungörelse utövas då så kan ske i samråd med hälsovårdsnämnd.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1971.

Med tillämpningen av bestämmelserna i 4-6 §§, 8 § första stycket, 10, 13-17, 19-23 §§ samt 26 § andra stycket får vad avser fartyg till vilket kölen sträckts före den 1 januari 1971 anstå intill fartyget skall undergå sjövärdighetsbesiktning, mellanbesiktning eller passagerarfartygsbesiktning, dock tidigast den 30 juni 1971 eller om fartyget ej skall undergå sådan tillsynsförrättning intill den 1 januari 1972.

Stockholm den 18 juni 1970

ERIK SEVERIN

GÖRAN STEEN

Bengt Erik Stenmark